

Sygn. akt IV U 717/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSR del. Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2014r. w S.

odwołania S. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 19 kwietnia 2013 r. Nr (...)

w sprawie S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonemu S. S. przysługuje prawo do emerytury od dnia 11 marca 2013r.;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz S. S. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 717/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 kwietnia 2013 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił S. S. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. ma wymagany staż ubezpieczeniowy 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy przyjął za udowodnione przez ubezpieczonego na datę 01.01.1999 r. okresy nieskładkowe: 8 dni, okresy składkowe: 24 lata, 6 miesięcy i 21 dni tj. łącznie 24 lata, 6 miesięcy i 29 dni, w tym staż pracy w warunkach szczególnych 19 lat, 1 miesiąc i 21 dni. Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców tj. od 11.03.1969 r. do 31.05.1974 r., z uwagi na to że w tym czasie ubezpieczony uczęszczał do szkoły oddalonej o 42 km od gospodarstwa, konieczność codziennych dojazdów do

szkoły, uczestnictwa w zajęciach oraz przygotowaniu do zajęć wyklucza przyjęcie, że ubezpieczony wykonywał pracę w gospodarstwie stale i w wymiarze znaczącym dla funkcjonowania tego gospodarstwa.

Odwołanie od w/w decyzji złożył S. S. wnosząc o jej zmianę i ustalenie jej prawa do emerytury od dnia 11 marca 2013 r. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że organ rentowy naruszył przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, które doprowadziło do odmowy przyznania mu prawa do emerytury, w sytuacji gdy spełniał przesłanki do uzyskania w/w świadczenia. Ponadto ubezpieczony zarzucił, iż organ rentowy niezasadnie uznał, iż na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony nie udowodnił 25 –letniego okresu składkowego i nieskładkowego, bowiem ubezpieczony w okresie od 11 marca 1969 r. do 31 maja 1974 r. stale i w wymiarze znaczącym dla funkcjonowania gospodarstwa pracował w gospodarstwie rolnym rodziców (odwołanie k.2-3).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k.4-10).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony S. S. ur. (...), w dniu (...)r. ukończył 60-ty rok życia. W dniu 11 marca 2013 r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 24 lat, 6 miesięcy i 29 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 24 lata, 6 miesięcy i 21 dni, a okresy nieskładkowe 8 dni. Ponadto organ rentowy uznał ubezpieczonemu staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 19 lat, 1 miesiąca i 21 dni. Organ rentowy nie zaliczył do stażu pracy ubezpieczonego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców tj. od 11.03.1969 r. do 31.05.1974 r. z uwagi na to, że praca w gospodarstwie i jednoczesne pobieranie nauki w szkole średniej oddalonej o 42 km od gospodarstwa rolnego wyklucza, iż ubezpieczony wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców stale i w wymiarze znaczącym dla funkcjonowania tego gospodarstwa. Z uwagi na brak wymaganych ustawą 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych decyzją z 19 kwietnia 2013 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 19.04.2013 r. k.23 akt emerytalnych).

Rodzice ubezpieczonego A. i J. małż. S. zamieszkali w H. w latach 1962-1971 r. byli posiadaczami, a w latach 1971-1979 r. właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni 10,70 ha położonego na terenie wsi H. i R. (zaświadczenie ze (...)w Ł. k.5 akt emerytalnych). S. S. mieszkał razem z rodzicami od urodzenia do 27 stycznia 1977 r. (poświadczenie zameldowania karta nieponumerowana za k.5 akt emerytalnych).

S. S. od 1 września 1968 r. od 19 czerwca 1971 r. chodził do (...) Szkoły Zawodowej (...) w S. i ukończył ją uzyskując zawód ślusarz mechanik (świadcstwo k.13). Następnie S. S. rozpoczął naukę w (...)w S. o trzyletnim okresie nauczania na podbudowie (...) Szkoły Zawodowej, którą skończył 12 czerwca 1974 r. uzyskując świadectwo ukończenia technikum zawodowego (świadcstwo k.14-15). Przez cały okres nauki ubezpieczony dojeżdżał do obu szkół z H.. Najpierw rowerem albo autobusem ubezpieczony dojeżdżał do miejscowości N., a następnie z N. do S. jechał pociągiem przez około 40-45 min w jedną stronę. Dojazd do szkoły zajmował ubezpieczonemu ok. 2 godzin w jedną stronę (okoliczności niesporne k. 10v). Po powrocie ze szkoły ok. godz. 16.00 każdego dnia ubezpieczony pomagał rodzicom w pracach w gospodarstwie rolnym. W ramach potrzeb ubezpieczony pomagał rodzicom w pracach w gospodarstwie rolnym np. pracując przy inwentarzu żywym i przy pracach polowych. Zimą ubezpieczony pomagał rodzicom przy obrządki, co zajmowało mu mniej niż cztery godziny w ciągu dnia, natomiast latem pracując w polu pracował cztery godziny i więcej (do 10) godzin dziennie (okoliczności niesporne, przyznane k. 10v).

W okresie wakacji szkolnych ubezpieczony nigdzie nie wyjeżdżał i przez cały okres wakacji pracował w gospodarstwie rodziców przy takich pracach jak sianokosy, żniwa, wykopki, orka, sianie, przy pracy przy inwentarzu żywym. Pracę w gospodarstwie rolnym ubezpieczony w okresie wakacyjnym wykonywał od rana do wieczora. Ubezpieczony miała brata, który był niepełnosprawny i nie pracował w gospodarstwie rodziców, oraz dwie młodsze siostry. Praca ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym miała istotne znaczenie dla jego funkcjonowania, tym bardziej, że dochody

z tego gospodarstwa były jedynym źródłem utrzymania jego rodziców (zeznania świadków: T. S. k.19, A. N. k.19v, S. K. k. 19v, zeznania ubezpieczonego k. 20).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego pozostaje nadal w stosunku pracy w (...) Sp. z o.o. w S. (okoliczności niesporne, oświadczenia zawarte we wniosku o emeryturę -k.1v -2 akt emerytalnych ubezpieczonego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego S. S. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek z dniem (...)r. oraz spełniła przesłankę 15 –letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, nie jest też członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r., okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

W przedmiotowej sprawie ubezpieczonemu S. S. brakuje do 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych 5 miesięcy i 1 dnia i co do zasady o taki okres może być uzupełniony okres ubezpieczenia o okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia a przed 1 stycznia 1983 r. Zgodnie z wytycznymi doktryny i orzecznictwa, aby można było zaliczyć okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia traktując je jako okresy składkowe ubezpieczony musi wykazać, iż pracował w gospodarstwie rolnym rodziców co najmniej 4 godziny dziennie. W przedmiotowej sprawie zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków: T. S. (k.19), A. N. (k.19v), S. K. (k. 19v), zeznań ubezpieczonego (k. 20) wykazał w sposób nie budzący żadnych wątpliwości, iż ubezpieczony w okresie od 11 marca 1969 r. do 31 maja 1974 r. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze przekraczającym cztery godziny dziennie w okresie wakacji letnich od 1 lipca do 1 września każdego roku: 1969, 1970, 1971, 1972, 1973. Ubezpieczony w okresie wakacji letnich nigdzie nie wyjeżdżał, pracował w gospodarstwie rolnym całe

dnie od rana do wieczora przy takich pracach polowych jak sianokosy, żniwa, pielenie, wykopki, oraz przy inwentarzu żywym rano i wieczorem. Sąd obdarzył wiarygodnością dowód z zeznań wymienionych świadków oraz dowód z zeznań ubezpieczonej. Wymienione dowody są spójne, logiczne i korespondują ze sobą. Sąd obdarzył również wiarygodnością dowód z zeznań świadka Z. W. (k.18v-19), która również potwierdziła, iż ubezpieczony codziennie pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Wymieniony świadek jednakże nie był w stanie wskazać w jakim wymiarze godzin dziennie ubezpieczony pracował w tym gospodarstwie. Mając na uwadze realia pracy w gospodarstwie rolnym w tamtym czasie, kiedy to wszystkie prace wykonywane były ręcznie, a rolnicy dysponowali jedynie sprzętem konnym do pracy w gospodarstwie angażowane były całe rodziny w tym dzieci, które pracowały jak dorośli przy wszystkich pracach polowych i przydomowych. Należy mieć również na uwadze, że ze względu na brak mechanizacji prace rolnicze były wykonywane znacznie dłużej niż obecnie, szczególnie w okresie letnim praca była od rana do wieczora. W ocenie Sądu zatem zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do zaliczenia ubezpieczonej okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze 10 miesięcy jako okresu pracy w okresie wakacji szkolnych w latach 1969-1973, czyli znacznie więcej niż to jest niezbędne dla udowodnienia przez ubezpieczonego przesłanki „ogólnego stażu ubezpieczenia” 25 lat. Ubezpieczonej brakuje bowiem jedynie okresu 5 miesięcy i 1 dni. Mając na uwadze okoliczność przyznaną przez ubezpieczonego, że w okresie zimowym na pracę w gospodarstwie rodziców poświęcał mniej niż 4 godziny dziennie, oraz mając na uwadze konieczność dojazdu ubezpieczonego do szkoły i długość dnia w okresie zimowym, wiosennym i jesiennym Sąd uznał, iż co prawda ubezpieczony pomagał rodzicom w pracach gospodarczych w miarę potrzeb, ale nie ma realnych możliwości, aby ubezpieczony poza okresem wakacji pracował w gospodarstwie co najmniej 4 godziny dziennie każdego dnia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i dlatego na podstawie art.477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że ubezpieczonemu S. S. przysługuje prawo do emerytury od (...)r., tj. od osiągnięcia przez niego 60 roku życia.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc zasądzając na rzecz ubezpieczonego od organu rentowego kwotę 60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.